

Euroopa Liidu
struktuuritoetus

Eesti tuleviku heaks

Rakenduskavade hindamise tulemuste tutvustus

Tauno Olju
Projektijuht
Ernst & Young

Struktuurivahendite rakenduskavade hindamise eesmärk

Eesmärk

- ▶ Anda hinnanguid ja teha ettepanekuid struktuurivahendite kasutamise kohta arvestades muutunud majandusolukorda

Ajavahemik aprill – juuli 2009

Hindamise läbiviijate konsortsium:

- ▶ Ernst & Young Baltic (projektijuhtimine)
- ▶ Praxis (ettevõtlus, haridus, sotsiaalvaldkond, tööturg, haldussuutlikkus)
- ▶ Balti Uuringute Instituut (haridus ja ettevõtlusvaldkond)
- ▶ Säästva Eesti Instituut (keskkond, energeetika, transport)

Hindamise infoallikad

- ▶ Üle 120 intervjuu ja päringu administratsiooni ja valdkondlike ekspertidega
- ▶ Ministeeriumite poolt esitatud andmete ja statistika analüüs
- ▶ Varasemad uuringud jm dokumendid

Hindamise lähtekohad

Olukord

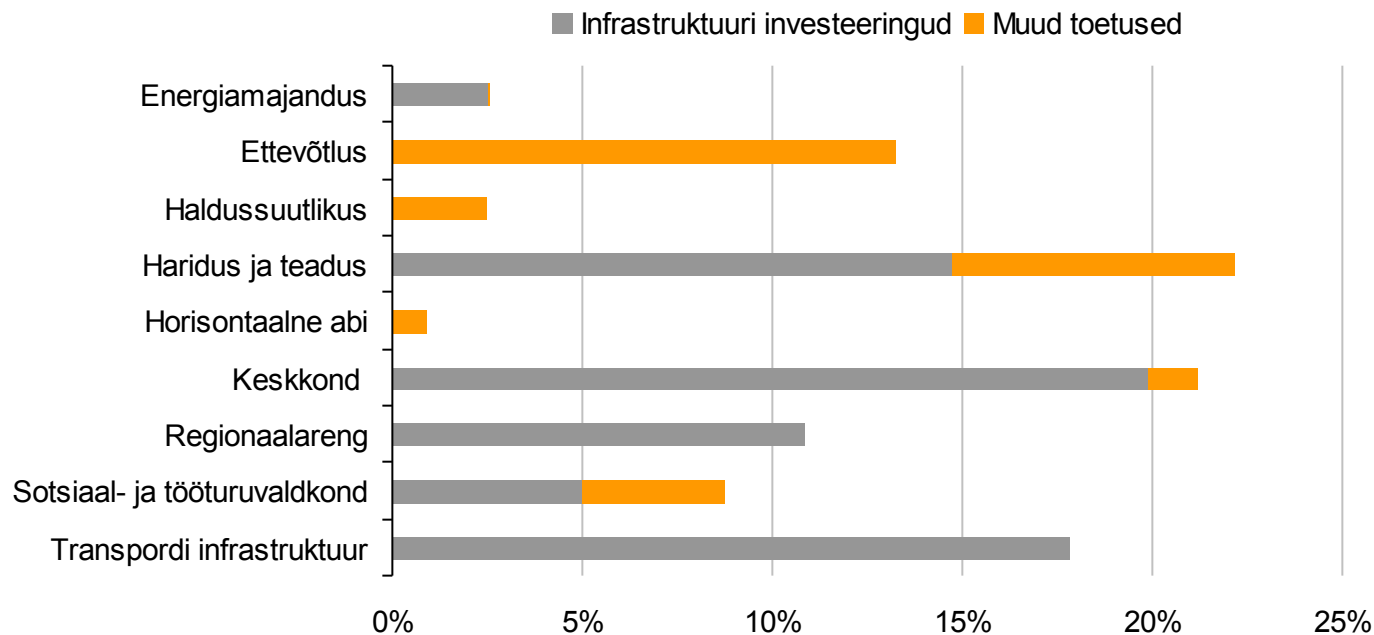
- ▶ Eesti majanduse põhiprobleemid on 2009. aastal olulises osas samad, mis rakenduskavade koostamise ajal:
 - ▶ madal tootlikkus
 - ▶ suure lisandväärtusega tegevusharude väike osakaal majanduses
 - ▶ madal ekspordivõime
 - ▶ väike teadus- ja arendustegevuste maht jne
- ▶ Muutused rahvusvahelises majandusolukorras ja tarbimisbuumi lõpp on senised probleemid teravamalt esile toonud ning lisanud uusi:
 - ▶ tööpuuduse kasv
 - ▶ väliskapitali sissevoolu vähenemine
 - ▶ nõudluse vähenemine nii välis- kui siseturgudel

Hindamise lähtekohad

Tegevusprioriteedid

- ▶ Ekspordi kasvatamine
- ▶ Konkurentsivõimelise majandusstruktuuri ja tootlikkuse kasvu toetamine
- ▶ Välisinvesteeringute kaasamine
- ▶ Majanduskriisiga kaasnevate probleemide leevendamine
- ▶ EL direktiivide tähtaegade täitmine

Ülevaade struktuurivahendite kasutamise plaanidest hetkel

- ▶ Suurimad valdkonnad
 - ▶ Haridus ja teadus 22%
 - ▶ Keskkond 21%
 - ▶ Transpordi infrastruktuur 18%
- ▶ Ligikaudu 70 % läheb kokku infrastruktuuri investeeringuteks
- ▶ Ettevõtluse toetused moodustavad ligikaudu 13% vahenditest

Olulisemad tähelepanekud

- ▶ **Infrastruktuuri investeeringute liiga suur osatähtsus**
 - ▶ Infrastruktuuri investeeringuteks ligikaudu 37 mlrd krooni, 70% vahenditest
 - ▶ Positiivne mõju tööhõivele ehitussektoris kuid kaudne/väike mõju majandusarengu prioriteetidele (tootlikkus, teadmispõhisus, eksport jne)
- ▶ **Vahendite fokuseeritus tegevusprioriteetidele võiks olla suurem**
 - ▶ mitmed valdkonnad saavad toetuste mahu mõttes suuremat (nt turism, keskkond) või väiksemat (nt tööpuudus) tähelepanu kui prioriteetid eeldaksid
 - ▶ mitmete meetmete sisu peaks olema selgemalt fokuseeritud (nt teadus- ja kõrgharidus, osad ettevõtlusmeetmed, üldharidusmeetmed)
- ▶ **Killustatus struktuurivahendite kasutamisel võiks olla väiksem ja koostöö rakendusasutuste vahel parem**
 - ▶ Erinevate meetmete all sarnaste tegevuste dubleerimine (teadus- ja kõrgharidus, ettevõtlusega alustamine, turism jt)
- ▶ **Fookus võiks olla arendustegevustelt rohkem suunatud teenuste pakkumisele** (üldharidus, tervishoid, tööelukvaliteet jt)

Olulisemad ettepanekud

Suurendamise ettepanekud

- ▶ Suurendada ettevõtlustoetusi 1,2 mlrd võrra (eksport, T&A, noored innovaatilised ettevõtted)
- ▶ Suurendada töötuse, vaesuse ja sotsiaalse turvalisusega seotud meetmete mahtu ligikaudu 96 mln krooni ulatuses
- ▶ Suurendada loodus- ja täppisteaduste õppimise võimalusi ligikaudu 100 mln krooni ulatuses
- ▶ Suurendada energiasäästu meetmeid 250 mln krooni ulatuses

Olulisemad ettepanekud

Vähendamise ettepanekud

- ▶ Vähendada infrastruktuuri meetmete eelarveid seoses ehitushindade langusega läbivalt 5%, kokku suurusjärgus 960 mln
- ▶ Vähendada jäätmemajanduse toetusmahte 400 mln võrra
- ▶ Vähendada vähemprioriteetsete meetmete eelarveid nii ettevõtluse, turismi, hariduse kui tööturu valdkonnas

Struktuurivahendite ärakasutamine

- ▶ Väljamaksete osas on EK poolt kehtestatud $n+2$ reegel, mille osas uutele liikmesriikidele sh Eestile kehtib erand $n+3$ kuni 2010 aastani
- ▶ Raha äravõtmine EK poolt kuni 2010 aastani vähetõenäoline seoses EK tehtud ettemaksetega, alates 2012 aastast on risk oluliselt kõrgem kuna nõutav väljamaksete maht kasvab oluliselt
- ▶ Kõige suurem risk puudutab suuri infrastruktuuri investeeringuid sh nt vee- ja jäätmemajanduse, transpordi infrastruktuuri ja piirkondade tasakaalustatud arengu prioriteetsetes suundades
- ▶ Raha kasutamine sõltub eelkõige hangete ettevalmistamise ja läbiviimise kvaliteedist ning teatud juhtudel ka kaasrahastamise olemasolust
- ▶ Osade infrastruktuuri meetmete rakendamine on viibinud sedavõrd, et varuaega enam võimalike tõrgete korral praktiliselt ei ole (veemajandus ja jäätmekäitlus)

Täna tähelepanu eest